

LIBRIS

We know
books

ENIGMA OTILIEI

G. Călinescu

LITERA

București

I

Într-o seară de la începutul lui iulie 1909, cu puțin înainte de orele zece, un tânăr de vreo optsprezece-nouăsprezece ani, îmbrăcat în uniformă de licean, intra în strada Antim, venind dinspre strada Sfinții Apostoli cu un soi de valiză în mână, nu prea mare, dar desigur foarte grea, fiindcă, obosit, o trecea des dintr-o mână într-alta. Strada era pustie și întunecată și, în ciuda verii, în urma unor ploii generale, răcoroasă și foșnitoare ca o pădure. Într-adevăr, toate curțile și mai ales ograda bisericii erau pline de copaci bătrâni, ca de altfel toate curțile marelui sat ce era atunci capitala. Vântul scutura, după popasuri egale, coamele pomilor, făcând un tumult nevăzut, și numai întunecarea și reaprinderea unui lan de stele dădea trecătorului bănuiala că mari vârfuri de arbori se mișcau pe cer. Tânărul mergea atent de-a lungul zidurilor, scrutând, acolo unde lumina slabă a felinarelor îngăduia, numerele caselor. Uniforma neagră îi era strânsă bine pe talie, ca un veșmânt militar, iar gulerul tare și foarte înalt și șapca umflată îi dădeau un aer bărbătesc și elegant. Fața îi era însă juvenilă și prelungă, aproape feminină din pricina șuvițelor mari de păr ce-i cădeau de sub șapcă, dar colorarea măslinie a obrazului și tăietura elinică a nasului corectau printr-o notă voluntară întâia impresie. Din chipul dezorientat cum trecea de pe un trotuar pe altul în căutarea unui anume număr, se vedea că nu cunoștea casa pe care o căuta. Strada

era pustie și lumea părea adormită, fiindcă lămpile de prin case erau stinse sau ascunse în mari globuri de sticlă mată, ca să nu dea căldură. În această obscuritate, strada avea un aspect bizar. Nici o casă nu era prea înaltă și aproape nici una nu avea cat superior. Însă varietatea cea mai neprevăzută a arhitecturii (operă îndeobște a zidarilor italieni), mărimea neobișnuită a ferestrelor, în raport cu forma scundă a clădirilor, ciubucăria, ridiculă prin grandoare, amestecul de frontoane grecești și chiar ogive, făcute însă din var și lemn vopsit, umezeala, care dezghioca varul, și uscăciunea, care umfla lemnăria, făceau din strada bucureșteană o caricatură în moloz a unei străzi italiice. În apropierea mănăstirii și peste drum de ea, o casă cu ferestre înalte era încă luminată. În fața ei staționa o trăsură luxoasă cu doi cai albi, înlăuntrul căreia dormea, cu capul în piept și cu hățurile în mână, un birjar gros, înfășurat în tipicul veșmânt lung și încrețit de catifea. Tânărul ajunsese cu greaua lui valiză în chip de balercă în dreptul ei și, după oarecare examen, se opri lăsând o clipă jos povara. Casa avea un singur cat, așezat pe un parter scund ale cărui geamuri pătrate erau acoperite cu hârtie translucidă, imitând un vitraliu de catedrală. Partea de sus privea spre stradă, cu patru ferestre de o înălțime absurdă, formând în vârful lor câte o rozetă gotică, deși deasupra lor zidăria scotea tot atâtea mici frontoane clasice, sprijinite pe câte două mensole. Acoperișul cădea cu o streășină lată înspre stradă, rezemându-se pe mensole despărțite de casetoane, totul în cel mai antic stil, dar mensolele, frontoanele și casetoanele erau vopsite cu un ulei cafeniu. Zidăria era crăpată și scorjită în foarte multe locuri și din crăpăturile dintre fațada casei și trotuar ieșeau îndrăzneț buruienile. Un grilaj înalt și greoi de fier, ruginit și căzut puțin pe spate, dovedea, pe dreapta, existența unei curți, în care se zărea prin întuneric atâtea frunziș și atâtea trunchiuri încât întinderea ei, deocamdată, nu se putea calcula, impresia trecătorului fiind totuși de pădure fără fund. Grilajul avusese o poartă mare cu două aripi, legată acum cu un lanț. O porțiță mai mică numai era deschisă, și pe aceea, luându-și sacul în mână, intră tânărul, după oarecare chibzuială. Ajungând în fața ușii de la intrare, el se codi să urce cele

două trepte de piatră și porni spre fundul curții spre a vedea dacă putea da de cineva în odăile de serviciu. Acolo putu să-și dea seama că partea de din dos a casei avea o înălțime mai mare decât a restului, parter și cat formând două coridoare suprapuse, cu geamlâc. Numai în catul de sus o lampă cu petrol ardea, restul mocnea în întuneric. Tânărul se întoarse spre intrarea din față și medită un mijloc de a-și vesti prezența. Însă nu văzu prin apropiere nici o sonerie, și a bătea în ușă i se păru, cum era și natural, o absurditate. Într-adevăr, ușa, de forma unei enorme ferestre gotice de lemn umflat și descleiat de căldură sau ploaie și bubos de vopsea cafenie, se întindea de la cele două trepte de piatră tocite în modul convexității, până aproape sub streășină. Nici o perdea nu acoperea ochiurile de geam, pline de un praf străvechi, pe care se vedeau bine urmele picăturilor de ploaie și ale melcilor fără casă. Neavând alt chip de ales, tânărul apăsă clanța moale și dădu să tragă ușa. Dar spre spaima lui, ușa cea uriașă se mișcă aproape de la sine, căzând spre el cu un scârțâit îngrozitor. Intimidat, așteptă ca lumea din casă, intrigată de zgomot, să năvălească jos, dar nu se întâmplă nimic. Tânărul intră atunci, încercând să închidă cât mai bine infernala ușă, și abia înăuntru făcu uimitoarea descoperire că mânerul de os al unui probabil clopoțel interior atârna în sală. Dar nu îndrăzni să sune numaidecât, într-atât îl miră anticamera. Ea era de o înălțime considerabilă, ocupând spațiul celor două caturi laolaltă. O scară de lemn cu două suișuri laterale forma un soi de piramidă, în vârful căreia un Hermes de ipsos, destul de grațios, o copie după un model clasic, dar vopsit detestabil cu vopsea cafenie, ținea în locul caduceului o lampă de petrol cu glob de sticlă în chipul unui astru. Lampa era stinsă, în schimb o altă lampă, plină de ciucuri de cristal, atârnată de înaltul tavan, lumina tulbure încăperea. Ceea ce ar fi surprins aici ochiul unui estet era intenția de a executa grandiosul clasic în materiale atât de nepotrivite. Pereții, care, spre a corespunde intenției clasice a scării de lemn, ale cărei capete de jos erau sprijinite pe doi copii de stejar, adulterări donatelliene, ar fi trebuit să fie de marmură sau cel puțin de ștuc, erau grosolan tencuiți și zugrăviți cu șablonul și cu mâna,

imitând picturile pompeiene și îndeosebi porfirul, prin naive stropituri verzi și roșii. Însă sistemul de perspective și festoane în loc să fie tratat pe întregul câmp al anticamerei, printr-o optică falsă de zugrav, era tăiat în două secțiuni corespunzând fiecărui cat, indicând astfel în chip supărător lipsa de coeziune a planurilor. În sfârșit, tavanul imita prin zugrăveli casetoanele unui plafon roman. Acest sistem de decorație, precum și crăpăturile lungi și neregulate ale pereților dădeau încăperii un aer de ruină și răceală. Tânărul, hotărându-se în fine, trase de mânerul clopoțelului. Atunci un fel de schelălăit metalic răsună de sus ca-n niște spații mari și goale cu ecou rău. Trecu un timp chinuitor pentru necunoscutul de jos, apoi scara începu să scârțâie ca apăsată de o greutate extraordinară și cu o iritantă încetineală. Când provocatorul acestor grozave pârâituri fu jos, tânărul văzu mirat un omuleț subțire și puțin încovoiat. Capul îi era atins de o calviție totală și fața părea aproape spână și, din cauza aceasta, pătrată. Buzele îi erau întoarse în afară și galbene de prea mult fumat, acoperind numai doi dinți vizibili, ca niște așchii de os. Omul, a cărui vârstă desigur înaintată rămânea totuși incertă, zâmbea cu cei doi dinți, clipind rar și moale, întocmai ca bufnițele supărate de o lumină bruscă, dar privind întrebător și vădit contrariat.

– Unchiul Costache? Îndrăzni să deschidă gura tânărul, pe urmă, intimidat, refăcu întrebarea: Aici șade domnul Constantin Giurgiuveanu?

Bătrânul clipi din ochi, ca și când n-ar fi înțeles întrebarea, mișcă buzele, dar nu răspunse nimic.

– Eu sunt Felix, adăugă tânărul, uimit de această primire, nepotul dumnealui.

Omul spân păru tot așa de plictisit de întrebare, clipi de câteva ori din ochi, bolborosi ceva, apoi cu un glas neașteptat de răgușit, aproape șoptit, duhnind a tutun, răspunse repede:

– Nu-nu-nu știu... nu-nu stă *nimeni* aici, nu cunosc...

Buimăcit, tânărul stătu locului nemișcat, așteptând o revenire asupra tăgadei. Dar bătrânul, după ce-l privi clipind, cu acea deferență hotărâtă cu care îndemni pe un individ să plece, zise din fundul gâtlejului: „Bună seara!” și porni iarăși, în scârțaituri

îngrozitoare, pe scară. Tânărul puse mâna automatic pe mânerul valizei și ieși amețit pe ușa gotică și apoi pe poarta ruginită, trecu prin fața muscalului, care sforăia mereu, și porni dezorientat înainte.

Uimirea liceanului va părea nu se poate mai îndreptățită, dacă vom ști cine era. Se numea Felix Sima și sosise cu o oră mai înainte în București venind din Iași, unde fusese elev în clasa a VIII-a a Liceului Internat. Sfârșise liceul, trecând și examenul de capacitate, și acum venea în București la tutorele său, Costache Giurgiuveanu. Acest Giurgiuveanu, căruia obișnuia din familie a-i zice „unchiul“, era cumnat al tatălui său care murise de un an. Doctorul Iosif Sima, fost medic militar, apoi demisionat, nu mai avea de mult rude apropiate de sânge. Singura lui soră, soția lui Costache Giurgiuveanu, cel căutat, murise și ea de mult. Văduv el însuși de vreo zece ani, doctorul își ținuse băiatul mai mult în pensionate și în internate. După o lungă boală plictisitoare, se stinse și el, cu satisfacția că copilul e mare și cu viitorul oarecum asigurat. În afară de un oarecare depozit în bani, doctorul lăsa lui Felix o casă cam veche dar solidă și rentabilă în strada Lăpușneanu. Pentru administrarea acestor bunuri, fusese indicat ca tutore „unchiul Costache“, cumnatu-său. De un an de zile, Giurgiuveanu reprezenta pe Felix în raporturile cu școala, plătea taxele, semna în calitate de corespondent, iar Felix, la rândul lui, îi trimitea știri despre el. De altfel, relațiile acestea nu erau deloc pricinuite de simpla întâmplare a tutelei: „unchiul Costache“ și „verișoara Otilia“, care trecea în genere drept fata lui Costache, fuseseră totdeauna numele cele mai pomenite din casa doctorului Sima și socotite ca simbol al rudeniei apropiate.

Felix nu văzuse pe Costache Giurgiuveanu decât cu mulți ani în urmă, ca copil, și tot atunci o cunoscuse și pe Otilia, care era o simplă fetiță. Dar în fiecare an scria la sărbătorile consacrate și în alte câteva împrejurări „unchiului Costache“, întrebând ce mai face „verișoara Otilia“, iar Otilia scria „unchiului Iosif“, întrebând ce mai face „vărul Felix“. Tânărul fiu al doctorului și Otilia erau astfel în chip oficial intimi prin corespondență și desigur că, dacă s-ar fi întâlnit, n-ar fi putut decât să continue

și oral stilul familiar din scrisori. Zăpăceala lui Felix era dar explicabilă. Numărul casei îl cunoștea infailibil, iar în casă locuiau „unchiul Costache” și „verișoara Otilia”. Rămăsese hotărât, în urma unei corespondențe pe care o ținea, nu-i vorbă, cu Otilia, că, îndată ce va termina liceul, va veni la București în vederea continuării studiilor, urmând să locuiască la unchiul-tutor în strada Antim. Îi vestise la vreme printr-o scrisoare, și acum îi era dat să primească acest răspuns ciudat. Felix își cercetă bine memoria, spre a vedea dacă nu cumva are o lipsă, dar lucrul era cu neputință. Acela era numărul. Căută mai departe vreun *bis* și se gândi la posibilitatea ca în curtea unchiului să fie mai mulți locatari. Știa însă bine că Giurgiuveanu era proprietar și nu închiria, și un chiriaș, de altminteri, ar fi știut la cine stă. Mai mult muncit de ciudățenia acestei întâmplări decât de problema petrecerii nopții în necunoscut, Felix mergea în neștire înspre strada Arionoaiei, când, deodată, o imagine i se fixă în minte. Pe un carton mic, o fotografie-vizit în tonalitate cafenie spălăcită înfățișa un om cu capul aproape depilat, cu ochii foarte proeminenți și cu buze groase, cu numai câteva fire negre rare în loc de mustăți. Această fotografie, care se afla pe biroul tatălui său, îi deștepta în minte, nu știa de ce, ideea unui hoț de copii mici. Însă era sigur că fotografia reprezenta pe unchiul Costache. Omulețul de pe scara scârțâitoare, mult mai bătrân, era aidoma moralmente cu unchiul din fotografie. Un fior necunoscut de experiență rea trecu prin sufletul candid al lui Felix: Să nu vrea să-l primească „unchiul”? Dar de ce? Fără îndoială că nu a lămurit bine.

Poate scrisoarea n-a sosit și nu se așteptau să vină așa târziu, noaptea. Totuși, spusese răspicat: „Eu sunt Felix!” Cu îndoiala în suflet, însă hotărât, tânărul se întoarse înapoi și, după o scurtă codire, intră din nou în curte și în anticameră și trase de blestematul clopoțel, care răsună pe sus ca un vas de sticlă sfărâmat pe podele. După o așteptare chinuitoare, scara începu să scârțâie greu și bătrânul spân apăru din nou cu ochii mirați.

– Ce e? întrebă el în șoaptă, ca și când nu l-ar fi văzut pe băiat.

Glasul acestuia pieri de emoție și inima-i zvâcni cu violență în piept. Încercă să-și adune puterile, când o voce cristalină se auzi de sus:

– Dar, papa, e Felix!

Felix privi spre capătul scării ca spre un cer deschis și văzu în apropierea lui Hermes cel vopsit cafeniu un cap prelung și tânăr de față, încărcat cu bucle, căzând până pe umeri. Atunci bătrânul, ca și când totul s-ar fi petrecut în modul cel mai firesc, fără nici o lămurire asupra atitudinii dinainte, clipind molatic din ochi, cu aceeași duhoare de tutun și cu același glas fără acustică, zise lui Felix Sima:

– Ia-ți geamantanul și vino sus!

Urcară amândoi pe scara pârâitoare și se găsiră într-un soi de antreu pe care tânărul nu avu răgaz să-l examineze, rămânând totuși cu sentimentul că mobilele erau toate acoperite cu niște cămăși de materie fumurie. Fata, subțiratică, îmbrăcată într-o rochie foarte largă pe poale, dar strânsă tare la mijloc și cu o mare coleretă de dantelă pe umeri, îi întinse cu franchețe un braț gol și delicat. Felix îi strânse mâna și avu o clipă impulsivă de a i-o săruta, însă fata i-o trase cu mult înainte de a lua o deciziune și i-o trecu sub brațul lui stâng.

– Ce bine-mi pare, ce bine-mi pare, zise ea volubil, că ai venit. Eu sunt Otilia.

Apoi, părându-i-se că tânărul nu reacționează destul de călduros, întrebă, întorcând adânc fața spre el:

– Oare nu-ți pare bine?

– Ba da! răspunse sfios Felix, contrariat că nu vine nimeni să-i ia valiza din mână.

Conduc de Otilia și urmat de bătrân, Felix intră într-o odaie foarte înaltă, încărcată de un fum des și înțepător de tutun ca o covertă de vapor pe Marea Nordului. În mijlocul ei, la o masă rotundă prevăzută cu o mare lampă de petrol cu glob de sticlă mată, se aflau, în fața unui joc de table, trei persoane care la deschiderea ușii ridicară capul în felurite grade de curiozitate. Erau două femei și un bărbat. Bătrânul merse și ocupă scaunul rămas gol lângă ceilalți, în vreme ce Otilia conduse pe Felix de-a dreptul la masă, prezentându-l.

– E Felix, zise ea oprindu-se în fața bărbatului care tocmai aruncase zarurile.

Acesta ridică numaidecât capul și întinse repede mâna. Era un om cam de vreo cincizeci de ani, oarecum voluminos, totuși evitând impresia de exces, cărnos la față și rumen ca un negustor, însă elegant prin finețea pielii și tăietura englezească a mustății cărunte. Părul rar, dar bine ales într-o cărare care mergea din mijlocul frunții până la ceafă, lanțul greu de aur cu breloc la vestă, hainele de stofă fină, parfumul discret în care intra și o nuanță de tabac, toate acestea reparau cu desăvârșire, în apropiere, neajunsurile vârstei și ale corpolenței.

– Pascalopol, se recomandă el cu o ceremonie care trăda creșterea lui aleasă, reținând ceva mai mult mâna tânărului într-a sa, spre a-l examina. Îl privi fără excesivă cordialitate, chiar cu oarecare umbră de ironie îndepărtată, însă cu o polițe grabnică, respectuoasă:

– Vasăzică d-ta ești Felix de care ne-a vorbit atâta domnișoara Otilia!

– Este băiatul doctorului Sima de la Iași, completă în șoaptă bătrânul, frecându-și mâinile cu un răs prostesc.

– Da, da, da! adăugă Pascalopol, părând a căuta în memorie și, cu un zâmbet grațios, care îi descoperi o dantură bine reparată, abandona ușor mâna tânărului.

Otilia opri pe Felix în fața femeii mai mature. Era o doamnă cam de aceeași vârstă cu Pascalopol, însă cu părul negru pieptănat bine într-o coafură japoneză. Fața îi era gălbicioasă, gura cu buzele subțiri, acre, nasul încovoiat și acut, obrații brăzdați de câteva cute mari, acuzând o slăbire bruscă. Ochii îi erau bulbucăți ca și aceia ai bătrânului, cu care semăna puțin și avea de altfel aceeași mișcare moale a pleoapelor. Era îmbrăcată cu bluză de mătase neagră cu numeroase cerculețe, strânsă la gât cu o mare agrafă de os și sugrumată la mijloc cu un cordon de piele, în care se vedea, prinsă de un lăntșor, urechea unui cesuleț de aur. Doamna, care juca table cu Pascalopol, în vreme ce ceilalți priveau, ridică o față scrutătoare și examinează din cap până în picioare pe Felix, ridicându-și în același timp cu multă demnitate mâna spre a-i fi sărutată.

– Hm! spuse ea arțăgos și cu un glas răgușit, însă forte. Dar ești flăcău în lege!

– Intră la Universitate, Aglae, lămuri bătrânul, cu același supărător glas stins, însoțit de râsul fără rost.

– Da?! se miră sumbru doamna și-și continuă jocul cu Pascalopol.

– E tanti Aglae, sora lui papa, explică Otilia lui Felix, văzându-l cam nedumerit.

– De unde să mă cunoască? întrebă Aglae. Când a murit mă-sa, era numai atât. De atunci nu l-am mai văzut. Tu ți-l amintești, Aurico?

Rușinat de bruschetea expresiunii „mă-sa“ și de familiaritatea cu care oameni aproape străini vorbeau de familia lui, Felix privi sfios la aceea pe care o chemau Aurica. Era o fată cam de 30 de ani, cu ochii proeminenți ca și ai Aglaei, cu fața prelungă, sfârșind într-o bărbie ca un ac, cu tâmple mari încercuite de două șiruri de cozi împletite. Ședea cu coatele pe masă și cu capul între palme, privind jocul celor doi. La apropierea lui Felix, ridică ochii fixând cu avidă curiozitate pe tânăr și întinzându-i la buze o mână arcuită.

– E verișoara Aurelia, comentă Otilia.

Lui Felix numele acestea îi erau vag cunoscute, dar nu-și amintea să mai fi văzut vreodată persoanele. Îl supăra de altfel grozav ridicola valiză, pe care o trecuse în mâna stângă, neavând răgazul s-o așeze undeva. Otilia, sfârșind prezentarea, părăsi brațul lui Felix și se rezemă de scaunul lui Pascalopol, întrebând:

– Cum merge?

– Prost, domnișoară Otilia! zise acesta, întorcând un cap galeș spre speteaza scaunului său.

Rămas singur, Felix căută o scăpare din această ciudată situație și se retrase spre fundul odăii unde, în semiobscuritate, se zărea o canapea de pluș roșu. Văzându-se uitat de toți, își lăsă în sfârșit valiza jos și se așează. O tuse apropiată îl făcu să tresară speriat. Abia atunci observă că în apropierea sa, la o mesuță, se mai afla un om. Un bărbat în vârstă, cu papuci verzi în picioare și cu o broboadă pe umeri mișca mâinile asupra mesei,

ținând atent. Avea mustăți pleoștite și un mic smoc de barbă. Individul ridică asupra lui Felix niște ochi grozav de spălăciți și-i lăsa apoi asupra mesutei, fără să scoată o vorbă. Abia după ce se mai adaptă obscurității, Felix constată cu surprindere că domnul cu broboadă broda cu lână de felurite colori o bucată de etamină întinsă pe un mic gherghef.

– Proaste zaruri! bombăni Aglae. Apoi, după o pauză: Dar, Costache, la cine o să stea „băiatul“?

– La noi! explică Otilia.

Sedea acum cu o coapsă pe marginea fotoliului bătrânului, jucându-și ca o pendulă piciorul, în vreme ce cu mâna stângă îmbrățișase capul vădit mulțumit al aceuia.

– Așa?! se miră Aglae. N-am știut: faci azil de orfani.

– Dar Felix are venitul lui, protestă Otilia, nu-i așa, papa?

– A-a-are! bolborosi moș Costache, privind ca un protejat în ochii Otiliei, care îi scutura un fulg de pe haină.

– Atunci faceți pensiune, continuă implacabil Aglae. O să aibă Otilia cu cine se distra, ce zici, Pascalopol?

Pascalopol își mușcă puțin buza de sus, cam schimbat la față, dar, lovind zarurile, răspunse conciliant:

– Așa ești d-ta, cocoană Aglae, malițioasă.

Otilia sărise acum de pe scaunul lui moș Costache pe acela al lui Pascalopol, pendulându-și și aici piciorul. Această prezență avu efecte tonice asupra jucătorului, fiindcă începu să manevreze cu mai multă vigoare. După câteva mutări repezi își retrase mâinile, notificând c-un râs sonor de om gras:

– Încă o linie!

În vreme ce Aglae reîntocmea jocul, Pascalopol contempla pe Otilia. Aceasta îi potrivea acul cu perla din cravată, îi scutura ușor umerii, privindu-l cu o grațioasă maternitate, mereu atârnată pe marginea scaunului. Deodată, privind spre mâinile albe și încărcate de inele ale lui Pascalopol, se entuziasmă:

– Vai, ce inel frumos! Nu l-am mai văzut.

Inelul în chestiune era petrecut pe degetul mic al mâinii stângi, cam spre vârful lui, deși degetul era destul de fin. S-ar fi părut că bijuteria nu era pe măsura proprietarului și era pusă acolo numai spre păstrare. Era un inel simplu, însă un foarte

frumos safir încadrat într-un număr de mici perle, ca un miez de floare între corole, și apoi elegant strâns în câteva foi de aur. Pascalopol îl scoase cu o grabă extraordinară și-l întinse Otiliei, rugând-o cu toată afecțiunea teatrală pe care un om matur e în stare s-o pună în glas:

– Te rog să-l iei!

Otilia îl așază pe inelarul mâinii drepte și, ridicându-și brațul subțire în dreptul lămpii, zise exaltată:

– E superb!

Apoi trecu lângă bătrân, sub ochii căruia îl puse îmbrățișându-i umărul cu mâna stângă.

– Nu e așa, papa?

Bătrânul îl privi avid cu ochii lui bulbucați, și din buzele sale groase emise invitația șoptită:

– Ia-l! Ți-l dă ție.

Prin ochii Aglaei și ai Aurichii trecură fulgere scurte.

– Nu ți-e rușine, Costache, lăsați omului inelul. Poate e vreo amintire.

În loc de orice protest, Otilia întinse inelul lui Pascalopol. Acesta însă îi prinse mâna.

– Te rog să-l iei. Pentru d-ta l-am și adus, dar am uitat. Mi-ai vorbit de safir ca de un *porte-bonheur* al d-tale.

Zicând acestea, Pascalopol îi strecură inelul în deget și, ținându-i brațul, i-l sărută în apropiere de cot.

– Ascultă, Pascalopol, izbucni Aglae iritată, joci sau nu joci? Văd că te zbunguești cu fetele. Simioane, strigă ea, aruncând ochii spre fundul odăii, tu ce faci acolo? De ce nu te duci să te culci?

Omul cu broboadă și scurt barbișon, care broda și scruta din când în când pe Felix, scoase un scurt mormăit.

Zarurile începură din nou să cadă.

Părăsit de toți, obosit, Felix examina mediul în care căzuse. Otilia îl surprinsese de la început și n-ar fi putut spune ce sentiment nutrea față de dânsa, dar simțea că are încredere în ea. Fata părea să aibă optsprezece-nouăsprezece ani. Fața măslinie, cu nasul mic și ochii foarte albaștri, arăta și mai copilăroasă între multele bucle și gulerul de dantelă, însă în trupul